

др Стела Филипи-Матутиновић, Оја Кринуловић, Александра Поповић,
мр Сања Антонић, Дејана Каваја-Станишић, мр Драгана Столић

Израда библиографија цитираности научних радова

- једна специфична услуга
Универзитетске библиотеке"
Светозар Марковић" у Београду

Цитираност

У научном раду је стандардна пракса позивање на резултате претходника и навођење тачних података о томе где и када су ти резултати објављени.

Цитираност је одраз уважавања и коришћења резултата неког истраживања у даљем развоју науке, те је у том смислу и индикатор вредности и значаја тих објављених резултата.

Предности и мане коришћења цитатних индекса

Данас постоји довољно релевантних извора података о цитираности научне литературе, из којих се могу добити конзистентни и проверљиви подаци.

Недостаје свест да су то сирови подаци, који се могу користити за поређења само у границама појединих научних области.

Базе података као извор информација о цитираности

Комерцијалне базе доступне у Србији

- **Web of Science (ISI Thompson)**
- **Scopus (Elsevier)**

Базе са отвореним приступом:

- **Google Scholar (Google)**

Web of Science, Scopus

Web of Science покрива између 10 и 12% научних часописа, који се сматра светским врхом, према мишљењу самих научника који цитирају те часописе.

Покривеност је знатно боља у природним и техничким наукама које су по свом карактеру међународне, него у дисциплинама које су везане за локалну средину. Чине га:

Science Citation Index Expanded са **6.650 часописа** из природних наука, медицине и технике, и покрива период од 1900. до данас, у Србији од 1945.

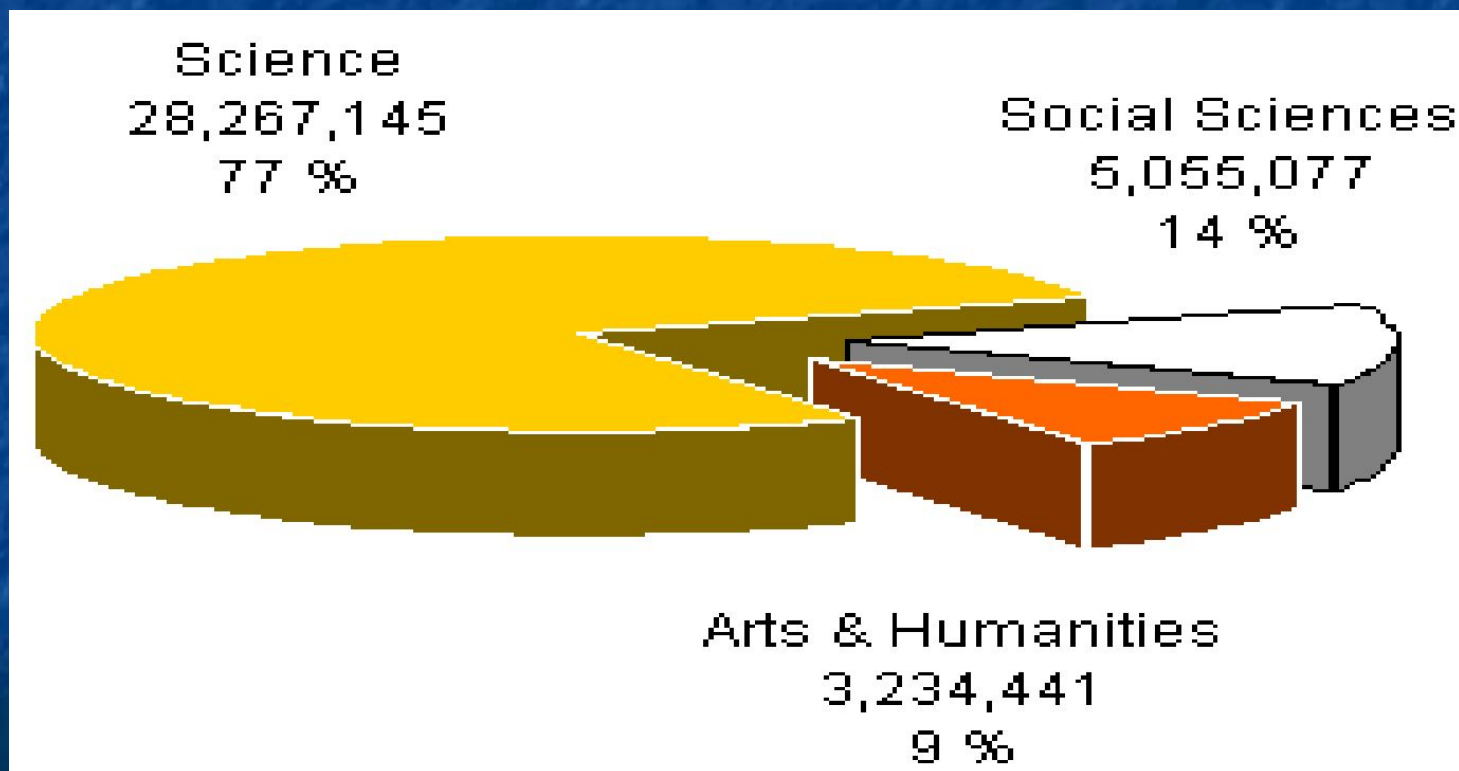
Social Science Citation Index са **1.950 часописа** из друштвених наука, покрива период од 1956. до данас, у Србији од 1956.

Arts and Humanities Citation Index са **1.160 часописа**, покрива период од 1975. до данас, у Србији од 1975.

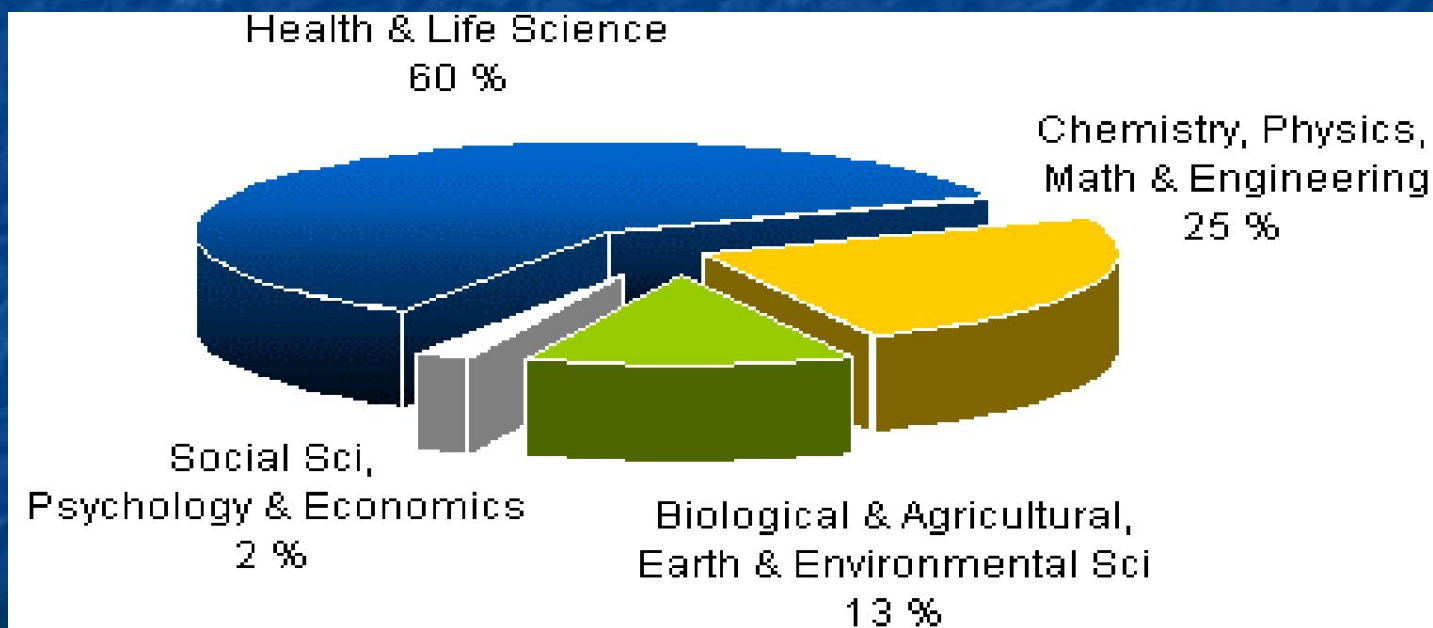
Journal Citation Reports, једина база података о цитираности часописа.

Scopus постоји од 2006. Обухвата претраживе библиографске референце и апстракте из чланака од 1966. године и цитиране референце од 1996. године.

Структура по научним областима WOS

Структура по научним областима Scopus

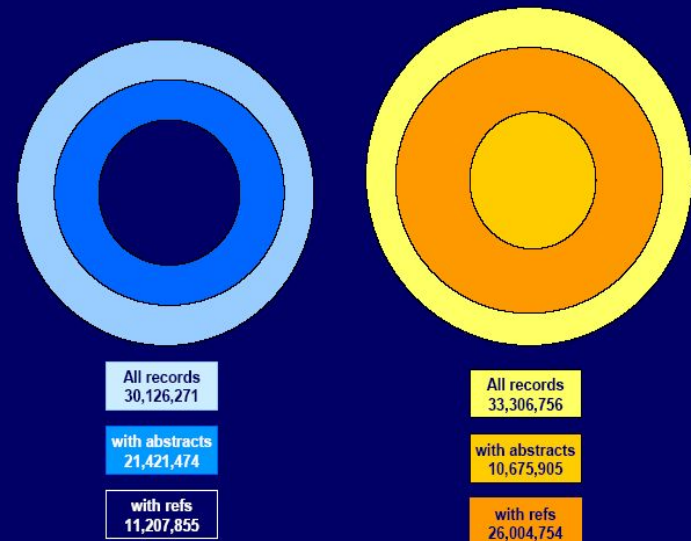

Scopus и Web of Science

На слици преузетој из презентације професора информacionих наука Петера Јача јасно се види разлика у опсегу ове две комерцијалне базе података.

Без обзира на то што је број записа у бази Scopus до данас достигао број записа у Web of Science, покривеност цитиране литературе је више него двоструко већа у Web of Science.

Scopus vs. WoS (Dialog/ISI subset – cca 80% of whole WoS) as of May, 2007

Google Scholar

Google Scholar је бесплатно доступан претраживач интернета који пописује све изворе присутне на интернету и успоставља везе између њих, између осталог и преко цитиране литературе.

Није објављено које часописе и остале публикације покрива, зна се само да покрива све које су у отвореном приступу бар до нивоа апстракта. Користи Google-ов софтвер за претраживање и рангирање резултата.

Библиографије цитираности научника у Србији

Универзитетска библиотека «Светозар Марковић» и Библиотека Матице српске су једине две референтне институције у Србији које се баве израдом библиографија цитираних радова према бази података Science Citation Index odnosno ISI Web of Science (WOS) а које финансира и признаје Министарство науке Србије.

Ова специфична библиотечка услуга подразумева велику одговорност библиотекара. Прецизност претраживања је од изузетног значаја за академско особље и истраживаче у нашој земљи, јер на основу наших резултата добијају звања, пројекте, постају чланови различитих еминентних асоцијација као што је Српска академија наука и уметности итд.

Претраживање цитираности у Универзитетској библиотеци

Израда библиографија цитираних радова у Србији започета је прво у Одељењу информација Универзитетске библиотеке 1980. Претраживање се ради тако што се сваки рад из библиографије аутора посебно претражује и то према првом аутору рада. У почетку је то био повремени посао, а данас је, уз рад на едукацији, прерастао у једну од главних активности Одељења. Већина захтева се прима електронски, преко www.unilib.bg.ac.yu. Пошто је цитираност радова и часописа у којима су радови објављени (импакт фактор) постала званични критеријум за вредновање научног рада у Србији, тако ће бити и у будуће.

Резултати претраживања цитираности у Универзитетској библиотеци «Светозар Марковић» 2003-2007.

1000 аутора - 70.737 цитата

Број цитата	Број научника са одговарајућим бројем цитата
2769 (2005)	Деспић Александар, хемија
1680 (2005)	неуролог
1414 (2005)	биохемичар
1382 (2007)	генетичар
500-999	12
400-499	10
300-399	19
200-299	40
100-199	92
50-99	135
10-49	275
1-9	260
Укупно 1000 аутора	Са цитатима 847, без цитата 153

Курсеви у Универзитетској библиотеци «Светозар Марковић»

У Универзитетској библиотеци “Светозар Марковић” је 2005. године одржан низ курсева на тему цитираности, претраживања цитираности и цитатних база.

Курсевима је присуствовало 120 библиотекара високошколских библиотека из целе Србије.

У 2008. смо започели са два везана курса о цитираности: “Евалуација научног рада, цитираност и Impact factor часописа” и “Цитатне базе података (Web of Science, Scopus и Google Scholar)”. До сада је одржано 9 курсева са 93 полазника.

Исте курсеве одржаћемо и у Нишу и Крагујевцу, а у Новом Саду исте курсеве ће држати библиотекари Рефералног центра Библиотеке Матице српске.

Хвала на пажњи!

Универзитетска библиотека
"Светозар Марковић", Београд